

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์มัลติแพลตฟอร์ม (Muti-platform Radio and Television Program Production)

คำอธิบายรายวิชา

พื้นฐานเกี่ยวกับการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์มัลติแพลตฟอร์ม รูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์ดิจิทัล บุคลากรในการผลิตรายการ การสื่อความหมายด้วยภาพ มุมกล้อง ขนาดภาพ การเคลื่อนกล้อง องค์กรประกอบ ภาพ การจัดแสง การใช้เสียง ศัพท์เทคนิค การเขียนบท กระบวนการผลิตรายการการใช้อุปกรณ์และโปรแกรม คอมพิวเตอร์ในการผลิตรายการ และฝึกปฏิบัติ

วัตถุประสงค์ทั่วไป

1. มีความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์มัลติแพลตฟอร์ม ประเภทและรูปแบบรายการของสื่อวิทยุโทรทัศน์ดิจิทัล
2. มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์
3. มีทักษะในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการวิทยุและโทรทัศน์
4. มีทักษะในการตัดต่อรายการโทรทัศน์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ได้
5. สามารถระบุและอธิบายตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการผลิตรายการโทรทัศน์ได้อย่างถูกต้อง
6. สามารถเขียนบทรายการวิทยุโทรทัศน์ขึ้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้อง
7. มีความรู้และทักษะในการจัดไฟในการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ได้
8. มีความรู้ในการใช้เสียงในการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ได้

บทที่ 1

พื้นฐานเกี่ยวกับการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์มัลติแพลตฟอร์มและ รูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์ดิจิทัล

พื้นฐานเกี่ยวกับการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์มัลติแพลตฟอร์ม

ความหมายของรายการวิทยุโทรทัศน์

คำว่า "โทรทัศน์" (television) นิยมใช้ตัวย่อว่า "ทีวี" (TV) หรือมักเรียกสั้น ๆ ว่า "โทรทัศน์" หมายถึง "การส่งและรับภาพและเสียงโดยเครื่องส่งและเครื่องรับอิเล็กทรอนิกส์ออกอากาศด้วยกระแสดันวิทยุที่ใช้พลังไฟฟ้าเป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าจากเครื่องส่งไปยังเครื่องรับ"

รายการวิทยุโทรทัศน์ หมายถึง รายการหนึ่งๆ ที่สมบูรณ์ในตัวเองหรือครบถ้วนในตัวเอง เช่น รายการแสดงประเภทละคร รายการสนทนา รายการอภิปราย รายการสารคดี เป็นต้น หรือหมายถึง รายการที่สมบูรณ์ในตัวเองซึ่งต้องสัมพันธ์กับรายการย่อยอื่น ๆ เช่น รายการคอนเสิร์ต ซึ่งมีรายการเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ เข้ามาประกอบด้วยเพื่อนำออกแพร่ภาพทางวิทยุโทรทัศน์

คำว่า "มัลติแพลตฟอร์ม" หมายถึง รูปแบบการใช้สื่อจัดส่งเนื้อหาออกมาเป็นวงกว้างด้วยรูปแบบใหม่
ช่องทางการสื่อสารที่มีความหลากหลายในช่องทางออนไลน์

คำว่า "รายการวิทยุโทรทัศน์มัลติแพลตฟอร์ม" หมายถึง รายการที่ถ่ายทอดทั้งภาพและเสียงในช่องทาง
การสื่อสารมีความหลากหลายในช่องทางออนไลน์ตามแพลตฟอร์มต่างๆ และโทรทัศน์ภาคพื้นดิน

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการสื่อสาร

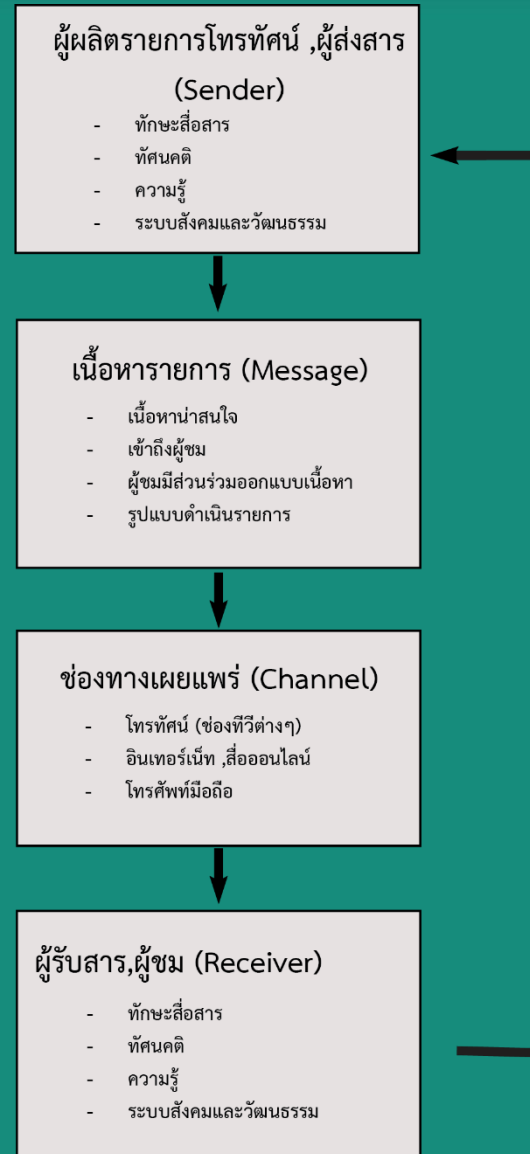
การสื่อสาร คือ กระบวนการถ่ายทอดสารทุกรูปแบบ ได้แก่ ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ความรู้สึก ความคิดเห็น ความต้องการ ตลอดจนประสบการณ์ต่างๆ จากผู้ส่งสาร ไปยังผู้รับสาร ผ่านช่องทางที่มีอยู่หลากหลาย ทั้งการพูด การเขียน สัญลักษณ์ การแสดงหรือการจัดกิจกรรมต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้รับสารรับรู้ และมีปฏิกิริยาตอบสนอง

กระบวนการสื่อสารประกอบด้วยปัจจัยหลัก 4 ประการ ได้แก่ ผู้ส่งสาร สาร สื่อ/ช่องทาง และ ผู้รับสาร ดังที่ Berlo (1960:40-71) ได้สร้างแบบจำลองที่รู้จักกันทั่วไปว่า S M C R Model เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการสื่อสารทำให้การผลิตรายการโทรทัศน์ในยุคปัจจุบันต้องมีการเปลี่ยนไปด้วยเช่นกัน นำไปสู่กระบวนการสื่อสารในการผลิตรายการโทรทัศน์มัลติแพลตฟอร์ม

กระบวนการสื่อสาร การผลิตรายการโทรทัศน์มัลติแพลตฟอร์ม

กระบวนการสื่อสารการผลิตรายการโทรทัศน์มัลติแพลตฟอร์ม

การผลิตรายการโทรทัศน์มัลติแพลตฟอร์มในยุคนี้ มีการปรับกลยุทธ์ในการผลิตรายการให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้รับสารในยุคปัจจุบัน ซึ่งพิจารณาตามองค์ประกอบของการสื่อสารคือ ผู้ส่งสาร (Sender) ผู้ผลิตรายการต้องมีการผลิตรายการที่ทำให้ผู้ชมได้มีส่วนร่วมกับรายการเพื่อให้เกิดความผูกพัน เนื้อหาของสาร (Message) ต้องมีความแปลกใหม่เพื่อดึงดูดให้ผู้ชมมาดูรายการในสถานี มีการนำเสนอในช่องทาง (Channel) ที่มีความหลากหลายมากกว่าที่จะเป็นการผลิตรายการเพื่อออกทางโทรทัศน์ทางเดียวเท่านั้น แต่เนื้อหาที่ผลิตนั้นต้องออกอากาศไปยังแพลตฟอร์ม (Platform) อื่น ๆ ด้วยและสิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญสำหรับการผลิตรายการคือพฤติกรรมของผู้ชม (Receiver)

รูปแบบรายการ แบ่งได้หลากหลายรูปแบบ

1. แบ่งตามเวลาเวลาการออกอากาศ

1.1 รายการสด (Live Program) หมายถึงรายการวิทยุโทรทัศน์ที่บันทึกภาพขณะเกิดขึ้นแล้วแพร่ภาพออกอากาศทันที

1.2 รายการแข็ง หรือรายการที่บันทึกเทปโทรทัศน์ เป็นรายการที่มีการแก้ไข ตัดต่อลำดับ ภาพภายหลังจากการบันทึกรายการเพื่อให้รายการมีความสมบูรณ์ที่สุด โดยเน้นคุณภาพและมาตรฐานสูงกว่า รายการสด

2. แบ่งตามรูปแบบการนำเสนอ

2.1 รูปแบบรายการพูดหรือบรรยายคนเดียว (Monologue Program Format) รูปแบบนี้เป็นรายการที่มีพิธีกรนำเสนอเพียงคนเดียว พูดคุยกับผู้ชมและส่วนมากจะมีภาพประกอบไม่ให้เห็นพิธีกรอยู่ตลอดเวลาทำให้น่าเบื่อ

2.2 รูปแบบรายการสัมภาษณ์ (Interview Program Format) รูปแบบนี้เป็นรายการที่มีผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์ หรือวิทยากรมาสนทนากัน โดยมีการดำเนินรายการสัมภาษณ์ในเรื่องที่ต้องการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มาเล่าให้ฟัง

2.3 รูปแบบรายการสนทนา (Dialogue Program Format)

รูปแบบนี้เป็นรายการที่มีคนมาพูดคุยกันมากกว่า 2 คนขึ้นไป มีผู้ถามและคู่สนทนาแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่นำเสนอ คู่สนทนาอาจจะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันก็ได้ รายการสนทนาแบบนี้อาจมี 2-3 คน เข้าร่วมสนทนากัน โดยมีผู้ดำเนินรายการเป็นผู้นำสนทนา

2.4 รูปแบบรายการเกมส์หรือตอบปัญหา (Game Show or Quiz Program Format)

รายการเกมส์หรือตอบปัญหา เป็นรายการบันเทิง จะมีการแบ่งออกเป็นการแข่งขันแบ่งเป็น 2 ฝ่าย ผู้เข้าร่วมรายการอาจจะผลัดกันตอบคำถาม รายการประเภทนี้จะได้รับ ความสนุกสนานและความรู้

2.5 รูปแบบรายการสารคดี (Documentary Program Format)

รายการสารคดี เป็นรายการโทรทัศน์ที่เล่าเรื่องราวที่น่าสนใจให้ผู้ชมเข้าใจอย่าง นำเสนอเรื่องราวที่เป็นความจริง จะให้ความรู้ ไร้อารมณ์และการ โน้มน้าวจิตใจ สารคดีทางโทรทัศน์สามารถ เสนอได้หลายรูปแบบ

2.6 รูปแบบรายการละคร (Drama Program Format)

รายการละครเป็นรายการที่เสนอเรื่องราวต่าง ๆ ด้วยการจำลองเหตุการณ์เป็นละครมีการกำหนดผู้แสดง จัดสร้างฉากแต่งตัวแต่งหน้าตัวแสดงให้สมจริงสมจัง และใช้เทคนิคทางการละครเสนอเรื่องราวให้เหมือนจริงมากที่สุด อาจเป็นการจำลองเหตุการณ์ชีวิตจริงในสังคม

2.7 รูปแบบรายการสาธิตทดลอง (Demonstration Program Format)

เป็นรายการที่เสนอวิธีการเป็นขั้นตอนในการทำสิ่งต่างๆ เพื่อให้ผู้ชมได้แนวทางที่จะนำไปใช้ทำจริง เช่น รายการปรุงอาหาร รายการเลี้ยงสัตว์ รายการประดิษฐ์งานฝีมือ รายการทางการสอน เป็นต้น

2.8 รูปแบบรายการเพลงและดนตรี (Song and Music Program Format)

เป็นรายการเพื่อความบันเทิง รายการเพลงและดนตรี เป็นรายการที่เสนอการบรรเลงดนตรี การร้องเพลง

2.9 รูปแบบรายการนิตยสาร (Magazine Program Format)

รายการนิตยสาร หรือรายการแม็กกาซีน เป็นรายการที่ใช้รูปแบบในการนำเสนอแบบเดียวกับนิตยสาร คือในรายการเดียวกัน แต่จะประกอบไปด้วยส่วนย่อยหลาย ๆ เรื่องราว เรื่องราวมักจะเป็นเรื่องราวในแนวเดียวกัน จุดเด่นของรายการรายการนิตยสาร คือเป็นการเชื่อมโยงให้ส่วนต่าง ๆ เข้ามาเป็นรายการเดียวกันอย่างสอดคล้องกลมกลืน

2.10 รูปแบบรายการข่าว (NEWS Program Format)

เป็นรายการที่รายงานเหตุการณ์เรื่องราว ข้อเท็จจริง หรือข้อคิดเห็นเป็นสนใจของประชาชน เนื้อหาข่าวต้องสดใหม่และทันเหตุการณ์ มีการจัดฉากด้านหลังให้ ดูสวยงาม น่าสนใจ เพื่อไม่ให้น่าเบื่อ

บทสรุป

รายการวิทยุโทรทัศน์มัลติแพลตฟอร์ม" หมายถึง รายการที่ถ่ายทอดทั้งภาพและเสียงในช่องทางการสื่อสารมีความหลากหลายในช่องทางออนไลน์ตามแพลตฟอร์มต่างๆ และโทรทัศน์ภาคพื้นดิน

การผลิตรายการในยุคนี้ มีการปรับกลยุทธ์ในการผลิตรายการให้สอดคล้องกับ

พฤติกรรมของผู้รับสาร ซึ่งพิจารณาตามองค์ประกอบของการสื่อสารคือ ผู้ส่งสาร (Sender)

ผู้ผลิตรายการต้องมีการผลิตรายการที่ทำให้ผู้ชมได้มีส่วนร่วมกับรายการเพื่อให้เกิดความผูกพัน เนื้อหาของสาร

(Message) ต้องมีความแปลกใหม่เพื่อดึงดูดให้ผู้ชมมาดูรายการ โทรทัศน์ มีการนำเสนอในช่องทาง (Channel) ที่มีความหลากหลายมากกว่าที่จะเป็นการผลิตรายการเพื่อออกทางโทรทัศน์ทางเดียว

การแบ่งรูปแบบของรายการโทรทัศน์ แบ่งได้หลายรูปแบบ จะแบ่งตามเวลาการออกอากาศ แบ่งตามการนำเสนอ แบ่งตามบทบาทของวิทยุโทรทัศน์